

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

Kiadja: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület „Egyházi Értekezlete“.

FELELŐS SZERKESZTŐ
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ref. lelkész Maros-Vásárhely.

Megjelenik minden vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre 5 K — fill. Negyed évre 1 K 25 f.
Fél évre 2 K 50 fill. Egy szám ára 6 fill.

TÁRSSZERKESZTŐK
PAAL GUSZTÁV,
ref. koll. tanár Maros-Vásárhely.
S. SZAIÓ JÓZSEF,
ref. koll. vajástanár Debrecen.

Nyílt levél

Nt. Tóthfalusi József úrhoz.

Amit elmondandó vagyok, azzal azért fordulok Szerkesztő testvéremhez az Úrban, mert meg vagyok győződve, hogy ha benne valami építő eszmét talál annak megvalósítását munkálni nem szűnik meg; meg azért is, mert az isteni Gondviselés oly helyre állította, ahol az én mondandómnak szükséges avagy szükségtelen voltát a legközvetlenebb tapasztalatok után konstatálhatja. Ez a nagy marosi egyházmegye. Amiről ugyanis szólani akarok, az a mi istentiszteleti, egyházi éneklésünk. Mind nagy, virágzó gyülekezetében, mind az azt koszoruzó gyülekezetekben, tudja mint van ezzel a nevezetesen lélekemelő, építő résszel az anyaszentegyház ez a domináló része. Az még jobb lenne, ha Szerkesztő úr e részben csakis kedvező tüneteket ismerne. Általános közönséges, a gyülekezet férfi s nő tagjai; ifjai s öregei részéről, tapasztalata körében, az éneklés. Mert én csaknem az ellenkező tapasztalatok sulya alatt vagyok egészen. Engem ez az én tapasztalatom nem nyugtatott még soha meg. Sőt mondhatom „pium desiderium“-om mindenha az vala, hogy bár érném meg a megváltozást. Mert, bár fájdalom, nem vagyok zeneértő, de valami kifejezhetlen édes érzés fogott el mindig, ha csak türhető gyülekezeti éneklést is hallhattam. Azt gondolom nem az én különöcségem ez, azt gondolom, hogy mindenki megihletődik a szép gyülekezeti ének hallatára. S ha ez így van, akkor általánosan arra kell munkálni, hogy még legkisebb gyülekezeteink is énekeljenek. Nagyon kiemelem, hogy gyülekezeteink, mert én a legélesebben

elitélem a templomba divatos szóló vagy duett, szinte tapsolásra serkentő productiókat. Ennek ott helye nincs. Nem bámulni vagy bámultatni — ami kikerülhetlen az extrakcioknál — de imádkozni, lélekben egyesülni a magasságos hatalmakkal, az a fő. Annyi tag egy test legyen ott. „Jó.“ Mondhatja Szerkesztő testvérem. „De már szeretném tudni, mit akar? Megmondom. Azt, hogy illetékes helyen, agilis uton hasson arra, hogy e részben ne legyen egyetlenegy lelkész-társa se, aki panaszkodhassék. Minden fokozatu iskoláinkban az énektanítás intenzivebb tanítását vegye missiói közé. Én erre nézve egy igen jó eszköznek azt tartanám, hogy az énekek, évről-évre nagyobb körzetben legyenek beosztva a vallásos tankönyvekbe „függelék“-ül. Pl. az I. és II. oszt. tankönyvébe már néhány énekünk legyen; a többiekbe szintén, persze mind-mind több S ezeknek megtanítása ép oly szigoruan vételessék, mint a tananyag többi része. E végett tankönyviróink többet ilyen melléklet nélkül ne adhassanak ki tankönyvet, újat főhatóságunk ne engedélyezzen. E mellékleteket, nem lévén szakzenész a vallásos tankönyv szerzője, természetesen szakférfiak állapítsák meg. Ez az egyik mód. Lenne egy másik is. T. i. énekeskönyvünknek kellene egy succusát kiadni, amint Décsey bácsi mondaná. Egy zsebbe való kis énekeskönyvecskét. Mert bár furcsa a mit mondok, de igaz, hogy a mostani megszerzése általánosan nehéz. Nehéz, mert népünk nagyon szegény. A milyen könyvre én gondolok, az 40 fillérről drágább nem szabad hogy legyen. Ezt kötelezőleg, párhuzamosan a tankönyvekkel megszerzettetnők minden növendékünkkel. Szövegét beemléztetnők, dallamát betaníttatnók.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

hová a lapba szánt kéziratok
— reklamációk és —
előfizetési pénzek küldendők
— Maros-Vásárhely. —
Szentgyörgy-utca 9. szám.
— ref. lelkészi lakás. —

Ezért theologusaink a zenei tudományokat, ha csak nem „zene vakok.“ el ne mulasszák. Sohase tudhatják, nem lesz-e rá szükségök is. De kincs ez magában is, drága nagy kincs.

Ezt akartam én elmondani, még pedig lehetőleg legnagyobb körben hallhatólag s ezért nyilvánosan itt a „Vasárnap“-ban — mely remelem minden erdélyrészi parokhiánk körében ismeretes jóbarát, — a mint illenék is, a mint meg is érdemli is.

Már lássa Szerkesztő Testvér mit csinál e sorokkal, én miután sokat gondolkoztam leírásuk előtt, — most az ön energikus, erős kezébe teszem le a benne kifejezetteket. Isten áldja, védje kívánja szolgáta az Urban

Óralja Boldogfalva, 1909. ápril 30.

Vásárhelyi Lőrincz.

Cselédügy bajai.

A magyar társadalomtudományi Egyesület által a múlt héten rendezett ankét szinte kaleidoskopszerű képekben tárta elénk a cselédkérdésnek ezerféle baját és majdnem mindent, ami azzal kapcsolatban van vagy nyomában fakad. Ezek a bajok kétségbevonhatatlanul bizonyítják, hogy a régi patriarchális viszonyt gazda és cseléd között visszaállítani ma már lehetetlen. Keresni kell tehát a módot, amelylyel segítsünk, mert az minden társadalmi rétegben meggyőződéssé vált, hogy ez az állapot úgy ahogy van, tovább fenn nem maradhat.

Hogy az elienszenv, amely megnyilvánul, nemcsak egyik oldalra nézve türhetetlen, az kétségtelen. Hiba van a gazdák, de hiba van a cselédek részén is. Vegyük csak sorra azt a pályafutást, amely a faluról városba jövő cselédleányra vár és azokat a veszedelmeket, amelyeket gyakran elszenved. Ma, amidőn a liberalizmus, de a szociálista izgatások folytán is nagyon előtérbe nyomul az egyenlőség kérdése és amikor már a falusi ember is hajlandó tagadásba vonni, hogy a jobb mód és nagyobb műveltség bizonyos előjogokat biztosít a felsőbb osztálynak, közel áll az összehasonlítás a felsőbb körök és a kisemberek családi viszonyai között. Amíg egyik oldalt a család gyermeke becézve, minden jóval ellátva, a védelemnek legnagyobb fokában részesül, addig a kisember törekvése az, hogy a szűkös viszonyok nyomása alatt gyermekének munkaerejét minél előbb értékesítse. A mi népünk még nincsen a fejlettség azon fokán, hogy megértse, hogy a legbecsesebb hozomány az a tudás, amelylyel az élet útjára bocsáthatja fiát, leányát. Mihelyt tehát a falusi leányka betöltötte 14—15-ik évét, szolgálatba adják és megkezdődik a vándorlás a faluról városba.

Hajmeresztő történeteket hallunk azokról a veszedelmekről, amelyek itt a tapasztalatlan és gyanutlan kislányt környékezik. Már a pályaudvaron akad olyan jólelkű nénemasszony, vagy mézeszavú férfiú, aki párt-

fogásában részesíti az ideérkező falusi leányt s a szerencsétlen a kvártélyos asszonyban és a cselédszerző kifutó legényében véli feltalálni legjobb barátját. Ha minden nagyobb veszedelem nélkül sikerül is elcinte helyhez jutnia, otthonának még mindig a szállást adók hajlékát tartja, ahol pedig egy kis szobában 40—50 egyén, férfi és nő vegyest tölti el szalmazsákon az éjszakát. Tanulatlanul beáll cselédnek a falusi leány s miután legtöbbször a házi munkáról fogalma sincsen, ezt a tudatlanságát sok keserű órával fizeti meg. A nagyvárosban, főleg Budapesten igen sok háziasszony maga is oly keveset ért ezekhez a munkákhoz, hogy cselédjét betanítani alig képes. Igen soknak pedig ettől a próbálkozástól elment a kedve azért, mert hála a kvártélyos asszony és cselédszerző igyekezetének, a nagynehezen kitanított leány, mihelyt egy kis tudományt szerzett, tovább áll és természetesen nagyobb fizetésre más helyet keres.

A lakásadónak érdeke, hogy a cseléd minél többször változtassa a helyét és minél több napot töltsön a szálláson, ahol megszokja a henyélést és a korlátlan szabadságot. A cselédszerző pedig anyagi hasznot abból szerez, ha úgy a gazda, mint a cseléd gyakran veszi igénybe szolgálatát és a szerzői díjak ityképen megszorodnak.

A cseléd tehát vándorol házról-házra. Sohasem tölt annyi időt egy családnál, hogy a kölcsönös megbecsülés és ragaszkodás kifejlődhetnék. Takarékoságról fogalmuk sincs, az elég nagy bérből alig tesznek félre néhány forintot. Az életgond ismeretlen, mert hiszen a gazda tartozik lakásról, élelemről, teljes ellátásról gondoskodni. Hozzájárul még az a sajnálatos körülmény, hogy a gazda a takarékoság szempontjából igen gyakran maga sem ad jó példát. Tudjuk, hogy a budapesti hivatalnok-osztály nagy része eladósodott.

De ennél még nagyobb veszedelem az, hogy látva a csillogó, ragyogó fővárosi életet, látva napról-napra a könnyenélés példáját, a cselédleányban felébred a vágy az élvezetek után és a helynélküliség napjai alatt elég gyakori a kísértés és a csábítás. — Óriási a százaléka azoknak a szerencsétlen eltévelyedett nőknek, akik a cselédsorból kerültek a posványba. A léha felfogás és a leányok erkölcsi gyengesége termi azt a bűnt, amelyet előmozdit a pornografia, a színházak erkölcstelen darabjai és az a mótely, amelyet a városi serdülő fiú uton-utfélen magába sziv. A felelőségérzetnek semmi nyoma. Lehet-e ezen csodálkozni, ha tapasztaljuk, hogy a budapesti színházak vetekednek abban a törekvésben, hogy az élet legundokabb rejtelmét vigyék a színpadra? A Magyar Színház csak a jelen napokban vette fel műsorába egyik lengyel író nő „Hanka“ című darabját, amely elhiteti a fejletlen színházlátogatóval, hogy a falusi emberek cselédsorban élő leányai nem siratják az elveszett becsületet; annak csupán árát kívánják maguk megszabni

csengő pénzben. Az erkölcsök gyilkolásának hasonló módja nem maradhat szomorú eredmények nélkül.

A cselédkérdésnek ez a legfájóbb sebe. Az a sok ifju, ártatlan lélek, amely bünbe jut és terjesztője lesz a bűnnek. A becületes falusi leány Budapestre jutva csak igen ritkán marad meg a becületnek útján. A társadalom bűne ez, amely védtelenül hagyja és megfosztja az országot egy új nemzedék erkölcsös, tisztalelkű, becületes anyáitól.

A fővárosi egyesületek közül tudomásunk szerint a Katholikus Növédő Egyesület, a Katholikus Háziasszonyok Szövetsége és a Nagypénteki ref. Társaság fogadta meg a külföld azon példáját, hogy a faluból a városba érkező leányokat már a vasuti indóházban várja, saját otthonában helyezi el és gondoskodik arról, hogy olyan gazdához kerüljenek, akik emberies bánásmódon kívül a leány erkölcsére is gondot viselnek.

A külföldön ez a kísérlet évek óta szép eredményeket ér el. Előttünk fekszik a francia *Traite des Blanchés* című egyesület 1908. évről szóló kimutatása, amely szerint az utolsó évben a fehér rabszolga-kereskedés meggátlására alakult egyesület 1637 leányt vett gondjaiba addig, míg a szülők vagy cselédtartók kellő bizonyítás mellett át nem vették őket, 2457 leányt kísérték egyik indóháztól a másikra, hogy megbízható egyéneknek adják át és 405-öt helyeztek el jótékony és vallásos egyletek otthonában. Az ugynevezett vasuti misszió, melyet Franciaországban 1907. február 1-én léptettek életbe, működése óta 21628 leányt mentett meg a környező veszedelemtől.

Ezek a számok minden magyaráztánál többet bizonyítanak. Óhajtható volna, hogy a külföldi eredményeken felbuzdulva, a magyar társadalom is fokozottabb mértékben karolja fel a falusi leányok védelmének nagyfontosságú kérdését. A különböző jótékony és vallásos egyesületek összefogva intézzenek körlevelet az összes falusi lelkészekhez és jegyzőkhöz, arra kérve őket, hogy a városba készülő leányok névsorát és érkezési idejét közöljék, figyelmeztessék a falusi leányokat a veszélyekre és bírják arra, hogy már az indóházban a jelvényvel ellátott vasuti misszió ott várakozó tagjait keressék fel. Hogy így már az érkezésnél gondjainkba fogadjuk őket, azonkívül sikerül társadalmi uton olyan otthonokat állítani fel, ahol a tanulatlan falusi leány a reá háruló házi munkákban kellő kiképzést nyer, onnan kerül elhelyezésbe és helyváltoztatás esetén ott talál barátságos otthont, úgy remélhető, hogy a cselédkérdésnek egyik legégetőbb sebe hamar gyógyulást. De hogy ezt meglehessen valósítani, a cselédtartóknak és a társadalom főleg női rétegének szociális érzékre, keresztyén szeretetre van szüksége. Biztató jelek nyújtanak reményt, hogy az eddigi érzéketlenség jégrétege mielőbb leolvad a lelkekről és a szeretet melege meg fogja találni az utat a sokszor fásult, sokszor nem ok nélkül bizalmatlan cselédleányok szívéhez.

K. K. J.

Isten igéje.

Szemelvények

a „Praxis pietatis“ című könyvből, melyet angliai nyelvből fordított: Medgyesi Pál.

„A harmadik személy szent. Léleknek neveztetik. Először, mert lelki ő, Luk. XXIV. 39. s test nélkül való. Másodszor, mert az Atyától és a Fiutól mintegy leheltetik, azaz származik mindkettőtől. Jan. XX. 21., 22. Gál. IV. 6. Jan. XV. 26. Szentnek pedig azért hivattatik, mert ő szent természetében is és az Isten választott népét is tulajdonul és közvetlenképpen ő szenteli meg. I. Pét. I. 15., 16. II. Kor. III. 18. I. Pét. V. 2.“ (8. lap.)

„Az Istennek szentséges nevét soha hiába hallanunk, avagy említenünk, nem szabad, hanem mindenkoron ő néki jóvótáról, magunknak pedig háladatos kötelességünkről kell megemlékeznünk, s úgy vennünk eszünkbe, mely vigasztalható és bátorságos dolog légyen mindeneket az Úr Isten nevében kérdenünk. Amint ez szólásnak formája, majd mindennek szájában forog, de az igaz vigasztalást és bátorítást igen kevés szívek érzik, mert nem tudják mit mondanak ez aránt.“ (38. l.)

Soha. „Valamennyiszor az elme ez igécskéről elmélkedik, soha, mindannyiszor újabb pokla léssen a pokolnak közepette. Ez elmélkedés kiáltatja az elkárhoztakkal: Oh Uram soha nem, soha nem gyötörtél minket ekképpen. De a maguk lelkiismerete visszahangoztatja kiáltásukat ő nékiek: Mind örökké, mind örökké. Innen fog aztán e keserves jaj és az örök óh következni. (114. l.)

„Minden erő, elme, gyönyörűség, jóság, szin, szépség, egyező zengés, jóság, melyek az emberekben, vadakban, madarakban, fáknban, füvekben és egyéb akármilyen teremtetett állatban találhatók; semmi nem egyéb, hanem csak szikrái azoknak, melyek véghetetlen teljességgel vannak az Istenben.“ (166. l.)

„Meg kell mindnyájunknak jelennünk a Krisztus ítélő széke előtt. Mikor kinek-kinek cselekedete szerint fizetnek meg: ha azért cselekedete embernek, akkor szem eleiben kél, sokkal inkább a cselekedő ember. És ha a hitetlennek csak egy hivalkodó beszédéről is számot adnak, elő kell bizony a hivalkodó beszédűeknek állaniok. Mert ha maguk személyekben nem ismertetnék meg, haszontalanul nyilatkoznának cselekedeteik is ki.“ (176. l.)

„A legnagyobb ismeret is e világon, szintén olyan ahhoz képest, melyet az örök életben feltámadásunk után veszünk, mint szintén a kis gyermeknek ismerete, ki még magyarán nem szólhat e világi legnagyobb bölcsnek ismeretéhez és értelméhez képest. Aki azért ismeretet és értelmet szomjuhozik, óhajtja, hogy e nagy akadémiának lehessen lakos diákja.“ (177. lap.)

„Az új testamentumban tulajdonképpen senki bűnösnek nem neveztetik, hanem csak akik újakká nem születettek. Az újonnan születettek pedig az isteni szolgálatban is fedhetetlen életben buzgó, s tettetés nélkül való igyekezetekre nézve, mindenütt szenteknek neveztetnek“. (198. l.)

„Ha valaki vétkezendik, vagyon szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus. I. Ján. II. 1. Oh nagy vigasztalás! De halljad meg mit mond ugyanott az apostól: Fiacskáim ezeket írom néktek, hogy ne vétkezzetek, tudniillik szánszándékkal, amint (I. Ján. III. 9.) állatja. Ha azért te is bűneidet elhagytad, tied ez a vigasztalás, egyébként nem te reád tartozik. (200. lap.)

Rom. V. 10. Az holott a bűn megsokasodik, ott a kegyelem sokkal inkább bővölködik. Oh édességes mondás! De halljad mit vét az Apostol mindjárt utánna Róm. VI. 1, 2. Mit mondunk tehát? megmaradjunk-e a bűnben? hogy a kegyelem annál nagyobb legyen? Isten ójjon, kik megholtunk a bűnnek, mi módon élénk ismét abban? Ez helyen nem arra tanítottunk, hogy magunknak többet tulajdonítsunk, hanem, hogy sok bűneinknek törvény szerint való megismerése miatt kétségbe ne essünk. Eképpen azért csak egyik is a kegyelemnek ígéreti körül nem tartozik senkire, hanem csak a poenitentia tanokra és a térés szomjuhozó keresztyénekre.

A megtérést ne halogassuk 201. l. „Az okos ember midőn messze földre akar indulni, nem helyezteteti a nagyobb terhet gyengébb lovára. Te pedig miesoda lelkiismerettel terheled erőtelen, megavult vénkori idődet a megtérésnek súlyos terhével, holott még most legjobb erődben lévén is fel nem egyene, sitheted magadat, hanem szintén elrongyol az alatt? Valjon okosság-e az olyatén embertől, a ki messze és egyszersmint veszedelmes tengeren akar evezniha míg a szél szolgál a tenger csendes, a hajó ép, a kormányos jó egészséges, a hajós legények is jó erejekben vannak; mind ez idő alatt csak hivalkodik, álomba telhetetlenkedik; s akkor indul a tengerre, mikor osztán a szél megfordul, az idő szélvész, a tenger háboru, a hajó megavult, a kormányos megbetegedett, a legények megerőtlenedtek? Minek okáért, oh bűnös lélek, most nagyon, most Istenhez való megtérésednek ígéje, míg életed, egészséged, erőd és ifjuságod vagyon hozzá.“ (244 l.)

„Ne tartsd tehát annyira, akaratodnak, jóra való szabadságtalanságát bűneid okának, mint azt, hogy Istenszerető szived az isteni szolgálatra nincsen.“ (208. l.)

A szép ének. „Bizonyos légy arról, hogy az ige szebb és méltóságosb nótája az éneknek szívetekben, hogy nem mint a külső zengedezés füleitekben; mert a szívbéli kedves éneklés az, a miben az Ur teljességesen gyönyörködik, amaz régi vers szerint:

Nem szó, hanem szófogadás;

Szív, nem külső hangicsálás;
Buzgóság, nem a kiáltás,
Mennyekben az énekmondás.“

„A böjtölés magában nem isteni tisztelet, hanem csak segédje annak.“

„A legkisebb hit is (bár ne légyen egy Mustár magocskánál nagyobb) elég annak a léleknek idvezítésére, mely a Krisztust szereti és hiszen ő benne.“

„Mikor Isten fiaival egybe találkozol, bizonyos légy benne, hogy valami haszna következik néked onnan: tanulj tőlük minden jót, valamennyit lehet, és magad is minden jót, valamennyit tudsz közölni ő velek. Mentől több jóra tanítasz te másokat, annál többet szolgáltat néked Isten!“

Készen vagy-e?

Volt egyszer egy leány, egy munkás, derék, hü és tisztességes leány. „Derék leány“, — mondta róla mindenki. Atyja, aki özvegyember volt, s akinek háztartását vezette, kis testvérei, akiket tisztán tartott s mindennel ellátott, amire szükségük volt, — a szomszédok, akikhez mindig barátságosan szólt, — az emberek, akik mindig tisztának és szorgalmasnak látták, szóval mindenki ezt a véleményt hangoztatta felőle: „Derék, jó leány.“

Egy napon megbetegedett. Eddig sohase gondolt arra, hogy ő még meg is betegedhetik, mert arra nem ért rá. És most feküdni kellett hétről-hétre. Óh, milyen borzasztó! Busult a kerten, amelynek most már nem volt rendes gondviselője, a malacokon, melyeket ő szeretett gondozni és még sok egyében.

Egy napon a lelkész állott ágyánál. A leányon végigfutott a hideg, a pap komoly és gondolkodó tekintetere s amint mondta: „Anna, szívesen hozzámennél, ha Üdvözítőd jönne és hívna?“

A leány olyan fehér lett, mint a fal. A lelkész tovább beszélt a felséges otthonról, s az Úr nagy szeretéről és könyörületességéről. Anna homályosan érezte, hogy ezek fontos szavak, de szíve összeszorult hallásukra, így hát nem akarta őket hallani. Mikor a lelkész elment, Anna mindenre gondolt: apjára, testvéreire, a házra, a kertre meg malacaira, de a lelkészre s annak szavaira nem akart gondolni, nem, nem akart!

Pár nap múlva ismét eljött a tiszteletes, s egy történetet olvasott fel neki, melyet már ugyis tudott. Miért olvasta lát? Tanulta ő azt az iskolában, tudta egész pontosan, s nem találta szükségesnek gondolatait összeszaladni, melyek most is szertecsapongtak a munka és az evés körül.

Milyen kellemetlenül komolyan hangzott a lelkész hangja, mintha gyászbeszédet tartott volna! Annának egy pillanatra mégis oda kellett hallgatnia. „Akik készen valának — (milyen lassan olvasta! bemenének a lakodalomba és bezáraték az ajtó“.

„Készen voltak? Mire készen?“ — Látta, hogy a lelkész letérdel s imádkozik. A beteg szive remegett, összekucsolta kezeit, hogy ő is imádkozzék, — imádkozni olyan jó. S hallotta a lelkész hangját: „Engedd Uram ezt a lelket is elkészülni, hogy szent fiadat, ha jön és hívja őt, örömmel tudja fogadni.“

A beteg csendesen és halványan feküdt, s mikor a lelkész bucsuzóul kezet nyújtott, szemei könnyekkel teltek meg.

„Óh Anna, én kérem az Istent, hogy addig ne szölitson el, mig készen nem vagy őt örömmel fogadni. De Anna, kedves gyermekem, lehet, hogy idő rövid.“ A beteg elfordította fejét és sirt. A lelkész elment. Anna sokáig feküdt mozdulatlanul. Nézte a tehér falat, s nem tudta elüzni, ami azon elsuhant. Csodálatos. — úgy tetszett, mintha egész élete oda lenne festve arra a fehér falra, — olyan dolgok, amiket már régen elfelejtett, ismét életre keltek és mindenben áthangzott újra meg újra: „Akik készen voltak, — bezáraték az ajtó. Bezáraték örökre.“ Anna nem volt készen. Kész volt dolgozni, enni, aludni, de őt örömmel fogadni nem volt kész. Ő olyan idegen volt Annának! — Most bejött a kis öccse, Károly.

„Gyere Károlykám, gyere! Imádkozzál!“ Károly nagyot nézett: „Mit csináljak? Imádkozzam? Miért? A beteg bólintott: „Gyere Karcsi, imádkozzál!“ — De ha nem tudok!“

A beteg ismét a fal felé fordult. „Károly nem tud imádkozni, — semmit sem tud a Megváltóról! Miért nem mondtál neki semmit? — Az árnyék ismét elsuhant a falon s a beteg halkán suttogta: „Akik készen voltak! — Ur Isten — az ajtó bezáratott!“

Ismét sokáig feküdt mozdulatlanul, egyszer csak hallja, hogy az ajtó halkán kinyílik. Egy kis fiu dugja be szöke fejcskáját az ajtónyíláson s azután egészen bejött s lábujjhegyen a beteghez szaladt. „Nézd, mit szedtem neked“, mondta s egy nagy bokrétát tett le az ágy szélére. A gyermek a lelkész kis fia volt. „Édesapa azt mondta, hogy te nemsokára meg fogsz halni s úgy gondoltam, hogy szívesen elviszed ajándékba ezt a bokrétát a kedves Jézusnak. Jó?“ „A Jézusnak — ajándékba — én?“ — Anna összeráncolta a homlokát — „hiszen uem is találom meg.“

„Nem találod meg? Ugyan! Hiszen ő hiv téged és az angyalok karjukon fognak hordozni.“

„Engem nem!“ mondta a beteg szomorúan. „Dehogyan nem“ kiáltott élénken a kis fiú. „Az én születésnapjén is el van mondva, nem ösmered azt az éneket?“ Pedig nagyon szép. Elénekelhetem neked! Akarod? és összetett kezekkel kezdte énekelni a kis fiú: „Mert Jézus juha vagyok.“

S az egész dalt énekelte vékony, de csengő gyermekhangon. „Miért sírsz?“ — kérdezte aztán csodálkozva — „hát nem örülsz?“

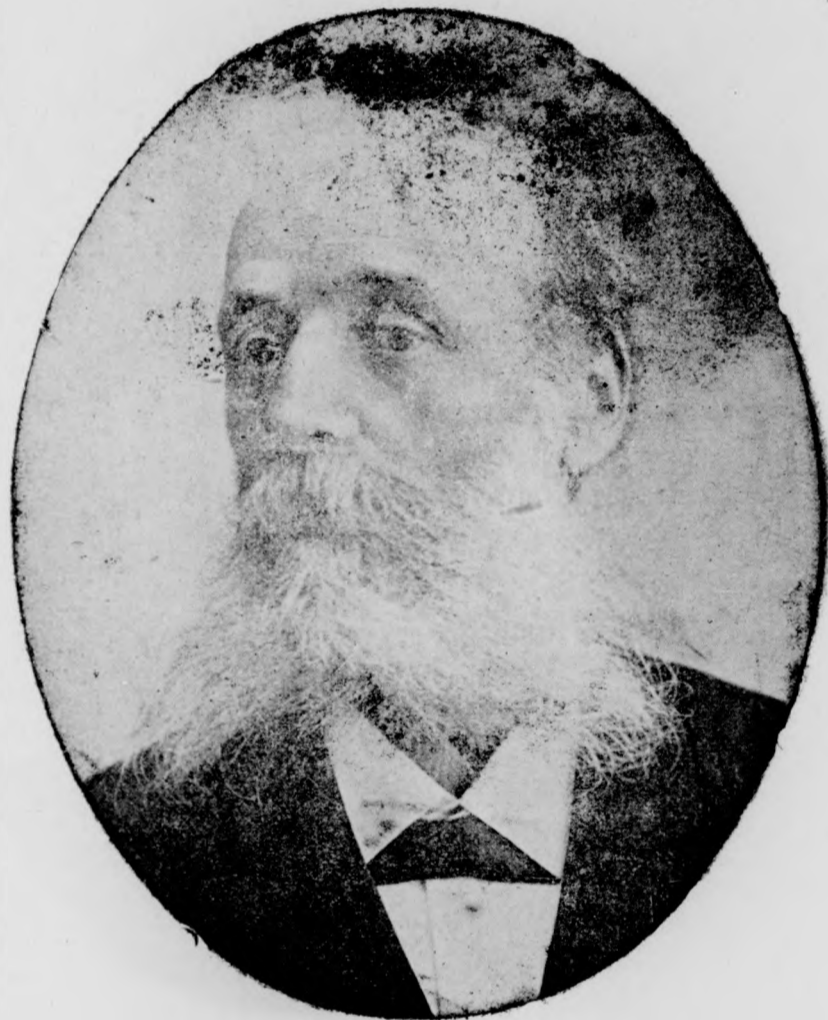
A beteg nem felelt, csak keservesen zokogott.

„Akik készen voltak“ — óh úgy félt a haláltól, úgy borzadt a hideg sötét sirtől.

A fiúcska ijedten távozott. A beteg ismét csendesen feküdt, de fülében még mindig csengett: „Pásztorom karján s ölében“. Igen ha én is az Úr juha lehetnék — sohasem értem volna rá — úgy szeretnék dolgozni, de imádkozni? Óh, ha még megtanulhatnék imádkozni! Istenem, adj még annyi időt, hogy megtanulhassak imádkozni!“

† † †

Eljött a tél, azután a tavasz. „Milyen soká szenved ez a szegény kis lány!“ mondták az emberek.

C. E. von Koetsveld, volt holland udvari lelkész, Vilma királyné keresztlő s konfirmáló lelkész.

Az orvos a fejét csóválta: „Csodálatos! Nem gondoltam volna, hogy megérje az újévet. Szívós természet!“

Anna csendesen és békésen feküdt ágyában. Nem panaszkodott, de arca mindig sápadtabb és szeme mindig fényesebb lett.

Május végén egy napfényes napon a lelkész fiúcskája hozott neki egy kosár ibolyát. Anna mosolygott, olyan bágyadt volt, hogy szólni is alig tudott, de azért a fiúcskát szorosán magához vonta.

„Friczi, nemsokára hazamegyek az én pásztorom karjaiba. Meg fogom mondani, hogy te virágot küld-

tél neki s énekeltél nekem az Ő nagy szeretetéről“.

Aznap este Anna meghalt. A lelkész, atyja és testvérei körülállták ágyát.

„Akik készen voltak“, sóhajtotta a haldokló. „készen vagyok“ — Üdvözítőm — az ajtó nyitva — kitarva — ó — milyen dicsőség — —

* * *

„Szegénynek jó, hogy meghalt, sokat kellett szenvednie, pedig milyen derék egy lány volt!“ mondták az emberek.

„Hála legyen az Istennek, hogy volt ideje elkészülni“, mondta a lelkész.

Hát nekünk, neked, meg nekem, mennyi időnk van még?

M. v. O. után németből.

Kegyesség útja.

Két bárány. Aki a németországi Werden nevű városkát a Ruhr partján meglátogatja, ne mulassza el, hogy ezt a kőből faragott báránykát megtekintse, mely a róm. kath. templomot díszíti. Mit jelent ez a bárány ott a templomon? Több évvel ezelőtt a templomot javították. A templom körüli tér tele volt nagy kövekkel. Éppen a tetőn dolgoztak. Egy munkás az állványon állt s egyszerre csak elvesztette az egyensúlyt és lezuhant. Borzasztó zuhanás! Kétszeresen borzasztó, mivel a tér tele volt kövekkel! De ime a kövek között egy bárány legel, néhány kis fűszálat keresgélve. Erre a bárányra esett a munkás. Esésének ereje összezúzta a szegény bárányt, de az ember maga sértetlen maradt. A bárány megmentette életét. Ennek a csodálatos eseménynek emlékéül a bárány kőből kifaragott képmását helyezték arra a helyre, ahol a munkás lezuhant. Tudod-e kedves olvasóm, mire emlékeztet bennünket ez a történet? Az Isten bárányára, aki életét adta miérettünk, hogy bennünket az örök haláltól megmentsen. Igen, a bárány meghalt, hogy nekünk életünk legyen, örök életünk! Dicsőség a báránynak! Annak a báránynak Werdenben, melyet a munkás agyonütött, emléket állítottak. A kőbárány még mindig hirdeti az arra elmenőknek ezt a történetet. Hát a Jézus váltság munkájának van-e emléke szivedben? Hirdeti e a te élted azt a csodálatos történetet, hogy miként mentett meg téged az Ur szén báránya? V. E.

Egyháztársadalom.

A Bethania Egylet budapesti konferenciája.

(Folytatás.)

Nem volt egyéb e konferencia is és nem is kellett lennie, mint ily felhívás: mindenkihez, de különösen egymáshoz, egymástól; ily forró ima: mindenkiért, de különösen egymásért, a Dávid fiához, az Isten fiához.

A megtérésre hívó szó pedig nem ember szava, de Istené. A Szentírásból hangzik az felénk, sokszor és a legkomolyabban. Noé pátriarchától el, egészen az idvezítőig. Neki pedig minden szava, minden tette egy hatalmas felhívás erre, mert mindezek azt mutatják, hogy az ő megváltottainak, az ő gyermekeinek élete teljesen más, mint a világ gyermekeinek élete és mint az övéinek is megtérés előtti élete. De felhív erre egyenes szavakkal is az Ur. A megtérésre hívó szóval lép fel (Máté IV. 17. Márk I. 15.) Nikodémusnak nyíltan és erősen mondja, hogy „ha valaki ujonnan nem születik, nem látja az Istennek országát.“

Szükség-e a ker. embernek is megtérni? Ime a felelet eme sokszor felvetett kérdésre. Nikodémus is vallást tesz Jézusról. Sőt „Istentől jött tanító Mester“nek tartja Őt, és mégis neki szól a határozott felhívás: „Szükség nektek ujonnan születnetek.“ Meddig? Mig magad nem kiáltod leomolva előtte: „Én Uram és én Is enem!“

És épen, mert erre bizonyosság és egyedüli, de minden egyebet felül is muló bizonyosság az „Urnak szava“. a Szentírás: a konferenciák sem voltak egyebek tartalmilag, mint a Szentírás olvasása és magyarázása.

Bibliavetés...?! Hát miért kellett ezért Pestre menni? — hallom a csodálkozó kérdést. Nem lehet-e olvasni azt épügy Marosvásárhelyen, Makón vagy bárhol egyebütt? Igen! És mégis, Pesten is, csak ezt kellett tenni.

Engedjenek meg a bámulók mind, erre egy egészen egyéni, de legpozitívabb bizonyítékot. Az Ur szerelme kegyesen rávezetett ama boldog tapasztalatra, hogy az Ő Szentírása egy naponta újból és újból megnyíló erőforrás. Aki abból merít: mindig felülről, sőt el sem togyatkozik annak ereje. Naponta nyertem hát az áldást, az erőt belőle. És mégis a konferencia alatt, míg a Bibliát olvastuk, kérdezte utolszór az Ur: „Látol“ és felelhettem boldogan Neki, hogy látok „messze és világosan mindent“ (Márk VIII. 25.) És hiszem, hogy sokan, mások is, kik előbb láttak, de csak úgy, mint ama vak, először: „az embereket, mint valami járkáló fákat“, itt nyertek teljes megvilágosítást. Mert a Szentírás olvasásakor mindig az Ur elé vitetünk, és ő érint életadó kezével. Lehet, hogy sok, más módon is közeledhettünk volna Feléje, de így egészen és biztosan megtaláltuk Őt. Célja pedig csak egy volt a konferenciának és a résztvevőknek: Jézus elé vitetni és vinni. Diszes ünnepélyek rendezésével és bölcs értekezések felolvasásával is, hiszem, sok dicséretes dolgot lehet végezni, de a Jézust mindig és egész bizonyossággal a Szentírásban, ennek olvasása által találjuk és nyerjük meg. Ha imádkozva olvassuk.

Mennyire feledhetetlenek rám nézve, épen ezért, azok a családi bibliavetések, melyekben Biberauer Richárd lelkész házában volt részünk, hol valóban,

mindnyájan egy boldog család tagjainak érezzük magunkat „melynek feje a Krisztus“. És egy imádkozás az Antal Gézáné Jézustól megáldott, kedves házánál!

És miután ily biztos uton vezetettünk az Ur lábaihoz, az ünnepélyek, melyek a konferenciát megelőzték és bezárták, és feledhetetlen hatásukká és gazdag áldásukká váltak: a felolvasó estély (a kálvintéri templomban) és a szeretet vendégség (a Lónyai-uti gimnáziumban.) És épen, mivel a konferencia törzsét bibliaolvasás és imádkozás alkotta: azért volt-e két ünnepély áldása is teljes és maradandó. Valóban pszologailag is megkapó helyességgel rendeztetett el az egész — az Uré az áldás, mert az Ő lelke sugta ezt — úgy, hogy amaz áldására adatnak, melynek megnyitója volt a felolvasó estély, gazdag tárháza pedig minden bibliaolvasó konferencia: hatalmas betetőzésévé vált a záró szeretet vendégség. Ugy, hogy boldogan mondtuk el a testvéreknek és valljuk ma is, hogy amit az Ur megkezdett és munkált a konferencia többi részein, azt itt vitte teljességre.

„Az Ő erejét ami erőtlenségünk által“.

Ezt pedig csak az ő hatalmas beszéde által cselekedhette. „Senki sem mehet a Fiuhoz, hanem csak ha az Atya vonandja“. Ezért kellett Pesten is Bibliát olvasni. És ilyen áldásokkal gazdagodva távoztunk onnan. Köszönjük ezt a pesti testvéreknek, de köszönjük ami jó Urunknak, ki mint mindig, akkor is közel volt kegyelmével és tanácsával.

Ugy, hogy azóta is kérjük Őt: vajha adna még nekünk sok ilyen konferenciát! Mert e konferencia is hatalmas bizonyágtétel volt a Jézus ma is élő és sziveinket kereső szerelméről. És hatalmas felhívás ennek elfogadására.

Megvagyunk győződve, hogy valahányszor és valahol szükséges: az Ur tud magáról bizonyágot tenni és tud magának bizonyágot elhívni.

Megteszi ezt, ha jönnek látja Kolozsvárt, hol a Bethánia konferenciát készül tartani, meg Marosvásárhelyt, hol szeretet-vendégséggel akarunk bizonyágot tenni Benne való hitünkről. Meg bárhol, ahol azért munkál két vagy három gyermeke, hogy minden szem lássa meg az ő dicsőségét

A lélek mondja ezt.

HIREK.

Olvassuk rendszeresen a Bibliát.

(Heti utmutató a Biblia-olvasáshoz.)

A Golgotha.

1909. MÁJUS 10. Hétfő. Váltság. Ján. 3: 14—18.
 11. Kedd. Bünboesánat. Mik. 7: 18—20.
 12. Szerda. Dísekedésem. Gal. 6: 14—18.
 13. Csütörtök. Békességem. Róm. 5: 1—11.
 14. Péntek. Megtisztulás. Zsid. 9: 12—14.
 15. Szombat. Megpecsételtettünk. Ef. 1: 7—14.
 16. Vasárnap. A Golgotha. Ján. 19: 16—27; Luk. 23: 39—49.

Megnyilt-e már előtted teljesen a Golgotha?
 Mely áldások áradnak reád a Golgotháról?

Emléktábla Bethlen Gábor szülőházán. A nagyenyedi Bethlen-kollégium főgimn. ifjusága május 8-án Marosilyén (Hunyadmegyében) Bethlen Gábor, Erdély dicső fejedelmének, a gyulafehérvári—nagyenyedi Bethlen-kollégium alapítójának szülőházát emléktáblával jelölte meg. Az ünnepély délután fél 6 órakor kezdődött és sorrendje a következő volt: Hymnusz, énekelte az ünneplő közönség. Beszédet mondott Bodrogi János, Bethlen-koll. főgimn. tanár. Alkalmi dalt énekelte a főgimn. ifjusági önképzőkör dalkara. „Bethlen Gábor emlékezete“, írta Berde Sándor. Szavaltta Jeney Endre VIII. gimn. oszt. tanuló. Az ijuság koszoruját Berde Károly VIII. gimn. oszt. tanuló tette le. Az emléktábla átvétele. A megbizottak koszorúinak letétele. Szózat, énekelte az ünneplő közönség.

Egy millió jótékony célra. Ritkaságszámba menő dologról értesítenek bennünket Kiskunfélegyházáról. Egy nemeslelkű, köztisztelőnek örvendő urnő, aki már számos jótékonycélu alapítványt tett 600.000 K. felül s ezzel összes alapítványai meghaladják az egy millió koronát. A halálesetről, s az elhunyt urnő végrendeletéről a következőket írják nekünk:

Özv. Kalmár Józsefné szül. Fazekas Anna, nagy jótékonyágáról ismert és tisztelt urnő, Kiskunfélegyházán május 1-én este meghalt. Az elhunyt, köztisztelőnek örvendő matróna a 90 éven felüli kort mindvégig teljes szellemi frissességben és üdeségben érte meg s végrendeletében 600.000 koronánál többet hagyott különböző célokra. 200 ezer koronás alapítványt tett arra a célra, hogy ennek kamataiból négy félegyházi ifju külföldön végezze egyetemi tanulmányait, 100.000 koronát hagyott a létesítés alatt levő kunfélegyházi tanítónőképző-intézetre, 100.000 koronát a váci szemináriumnak s ezenkívül több kisebb alapítványt tett, amelynek összesen a 600.000 koronát meghaladják. A régi alapítványokkal együtt, amelyeket még életében tett, egymillió koronánál nagyobb összeget hagyományozott kulturális s egyéb jótékony célra. Az agg urnő halála nagy és kiterjedt rokonságot borított gyászba — Fazekas Ágoston pestmegyei alispán a nagynénjét gyászolja benne — s Kiskunfélegyházán általános és mély részvétet keltett.

Hollandia öröme. A várva-várt esemény bekövetkezett. Egy hágai távirat ugyanis azt jelenti, hogy Vilma királynőnek leánygyermeke született és így Hollandiának trónörököse van. A gyermek, amely ugyancsak sokáig váratott magára, valamint az anya is teljesen jól vannak. Vilma királynő jelenleg 29 esztendő és 1901. február 7-én ment nőül Henrik mecklenburgi herceghez. Így tehát a trónörökös ugyancsak sokáig váratott magára. Abban az esetben, ha a házasság meddő maradt volna, a trón mint legközelebbi és egyetlen vérrokonra, Mária németalföldi

hercegnőre szállt volna, aki Wied Vilmos herceg felesége.

Az örvendetes esemény reggeli 7 órakor következett be és azonnal kerékpárosok száguldottak szét minden irányban, hogy az örvendetes esemény hírét az egész városban szétvigyék. Nyolc órakor ágyulók hírdették a hercegnő születését. Egész Hollandiában nagy az öröm.

A főváros lakossága szinte mámoros az örömtől. Az emberek az utcán találkozva egymás fülébe kiáltják az örömhirt. A várost földszitették az Oranje-ház színeivel. Az emberek hazafias dalokat énekelnek és mindenfelé nagyszabású ünnepélyekre készülnek. A gyermekek az utcán menetet képezve élénken kiáltják:

— Oranje boven!

Németalföld minden városában hasonló módon nyilatkozik meg az öröm és mindenütt processziókra készülnek.

A budapesti hollandi konzulátus Kossuth Lajos-utcai helyisége fölött szintén felvonták a nemzeti lobogót.

Világ folyása.

A király Budapesten. Amig e sorokat írjuk, Budapest közönsége az uralkodó látogatását várja, a ki kedden este 8 óra 30 perckor érkezik ide Bécsből és egy hétig marad a magyar fővárosban. A király látogatása a politikai helyzettel áll összefüggésben, célja az, hogy itt Budapesten beszélje meg az uralkodó a vezető politikusokkal a mostani válságos politikai helyzetet és az abból való kibontakozás lehetőségének módjait. Épen ezen okból ittléteknél ideje alatt általános kihallgatások nem lesznek, csak a politikai helyzetre vonatkozó magán-audienciák. Ezek az audienciák szerdán kezdődnek, amikor is Wekerle Sándor miniszterelnök, Desseffy Aurél gróf főrendiházi és Justh Gyula képviselőházi elnök jelennek meg a király előtt. Tekintettel arra, hogy egyes — többnyire nemzetközi jellegű — csoportok a király érkezését az általános választói jog mellett való tüntetésre akarják felhasználni, a fővárosi államrendőrség az ilyen alkalmakkor kirendelni szokott őrséget megkétszerezte, nehogy rendzavarás történjék. A politikai válság ügyében egyébiránt vezető politikusaink az elmúlt napokban állandóan tanácskozásokat tartottak. Ezen tanácskozások eredményei azonban természetesen nem kerültek a nyilvánosság elé és amit ezekről a szenzációkra utazó lapok írnak, az többnyire csak kétes alapon nyugvó kombináció. Hivatalos forrásból semmi olyan közlemény nem került ki, amely helyzetben beállott érdemleges változást jelentene és — azt hisszük — a kihallgatások befejezése előtt nem is fog semmi érdemleges döntés történni.

Abdul Hamid sorsa. V. Mehemed Resad szultán elrendelte, hogy Abdul Hamid volt szultán összes birtokait valamint azokat a birtokokat, amelyeket ő uralkodása folyamán elkobzott, kivétel nélkül adják át az államkincstárnak. A lapoknak azt a hírét, amely szerint Abdul Hamidot Monasztirba fogják vinni és ott internálják, illetékes török helyen megcáfolták és úgy látszik, hogy még nincs eldöntve véglegesen, hová fogják elhelyezni a volt szultánt. Monasztir mellett albán területek vannak és ezen a vidéken a trónjától megfosztott szultánnak igen sok hive van, akik esetleg megszabadítása érdekében kísérleteket tehetnének és ezzel megzavarnák Törökország nyugalmát. Ezért illetékes helyen azt tartják legcélszerűbbnek, ha a volt szultán Szalonikiben marad. A haditörvényszéki vizsgálat igen sok terhelő adatot derített ki Abdul Hamid ellen és ennek tulajdonítják azokat a híreket, amelyek szerint a volt szultánt hadi törvényszék elé állítják. Lehetséges és valószínű azonban, hogy ezeket a terhelő adatokat csak azért hozták nyilvánosságra, hogy hangulatot teremtsenek Abdul Hamid ellen. A kivégzések május hó 3-án már megkezdődtek Konstantinápolyban. Tizenhárom zendülő katonát akasztottak föl és a már kivégzetteket elrettenés okából sokáig az akasztófán hagyták függni és a nép tömegesen bámulta ezt a látványt. Az ifju törökök lapja helyesli a kivégzéseket és annak a reményének ad kifejezést, hogy még több kivégzés fog történni, de csak az igazán bűnösöket fogja érni a hatalom sujtó keze.

Uj! Uj! Uj! Uj!
Mindent a magyar közművelődésért.

Maros-Vásárhelyi Közhasznú Takarékpénztár Részvénytárs.

Maros-Vásárhely, Szentgyörgy-
utca 18. szám (Saját ház.)

Azért alapítottatt, hogy tiszta jövedelmét a magyar nemzeti eszmék támogatására, egyházak, iskolák és emberbaráti intézmények állandó segélyezésére fordítsa.

Takarékbetétek után tiszta 5% kamatot
fizet; vagyis: a
tőkekamat-adót is az intézet fedezi.

Kölcsönt nyugt váltóra, betáblázásra
igen előnyös kamatláb
mellett. 1—0 224

A Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet Székelyföldi Vezérképviselete.